

Historie a současnost parku u Tančírny v Račím Údolí

Zdevastovaná a chátrající budova bývalé Tančírny (Georgshalle) v Račím Údolí přitahuje dodnes pozornost okoloidoucích turistů i místních vlastivědných pracovníků. Není divu, vždyť v secesním slohu vystavěný objekt se zděným přízemím a vsutku honosným patrem zbudovaným ze dřeva a skla stále připomíná dobu předválečnou, kdy i tady pulsoval společenský život, tak jak jej dnes známe jen z filmů pro pamětníky. A tak i v zimním období vedou od silnice k Tančírně sněhem vyšlapané cestičky, nakukují do prostor v suterénu, obcházejí budovu, ba i na zbytcích rozpadlého schodiště se objevují stopy svědčící o zaujetí a snaze důkladně prozkoumat to zvláštní, mezi kopci ukryté stavení. Oku pozorného návštěvníka, se špetkou přírodovědného vzdělání, pak neunikne, že taktéž blízké okolí Tančírny není jen tak obyčejný les, a že mnohdy cizokrajné druhy dřevin tady sázela citlivá ruka zkušeného zahradníka.

Parčík vznikl společně s Tančírnou roku 1903. Jednalo se o přírodně-krajinářskou partii s pravidelnými prvky v centrálním prostoru před schodištěm do budovy. Ze severovýchodní níže položené části parku vedly schody středem skalky k parteru před restaurací. Místo pro venkovní posezení hostů zaujímal asi dvě třetiny této plochy, zbytek byl rozdělen do dvou čtverců osetých trávou a osázených dřevinami osově uspořádaných s Tančírnou. V severovýchodní části parku, mezi silnicí a Račím potokem, bylo vysázeno jen několik soliterních jehličnanů tak, aby byl pro přicházející návštěvníky zachován průhled na architektonicky velmi zdobnou štítovou stranu budovy. Potok po levé straně byl lemován řadou olší. Rovněž manipulační příjezdový prostor pro zásobování mezi hlavním objektem a potokem byl chráněn skupinou dřevin. Parčík pokračoval jihozápadním směrem dále do údolí, kde byl zakončen již vzrostlým javorem. Obvod pozemku kopírovala okružní pěšina sloužící ke krátkým procházkám restauračním areálem. Lemována byla tujemi, tisy a listnatými keři. Rovněž v této části byl záměrně vytvořen průhled na budovu.

Do současné doby se v parku zachovala většina původně vysázených dřevin. Z malých stromečků, tak jak jsou vyobrazeny na dobových pohlednicích, jsou staletí velikáni, někdy již věkem a absencí odborného zásahu zchátralí. Park zarůstá náletovými dřevinami a plevelnými bylinami. V prostoru jihozápadní části parčíku byla v roce 1970 vybudována umělá nora a pořádaly se zde závody v norování. Vnitřní oplocenka se stříškou dodnes parku na kráse nepřidává. V loňském roce byla velká část náletových křovin odstraněna; opomenuta zůstala část skrytá za budovou, kde trůní nevzhledná a rozpadávající se unimobuňka.

Z hlediska dendrologického si pozornost zaslouží především čtyři exempláře **jedlovce kanadského** (*Tsuga canadensis*) a tři statné **borovice černé** (*Pinus nigra*) rostoucí v níže položené části parku. Vpravo před rozbořených schodištěm rostou dva mohutné a v rámci parku nejvyšší jehličnany. Jsou to **jedle kavkazské** (*Abies nordmanniana*), v horních částech korun zdobené jmelím. Téměř všechny zde vysázené **smrky stříbrné** (*Picea pungens argentea*) prosychají a odumírají. Dřevinou ochranně nejvhodnější je bezesporu obrovský **javor klen** (*Acer pseudoplatanus*) rostoucí už za oplocenou částí parku směrem do nitra údolí. Tento téměř dvě stě let starý strom je v dobrém zdravotním stavu a zasloužil by si být vyhlášen jako strom památný. Rovněž dvě skupiny starých a v červnu nádherně růžově kvetoucích **pěnišníků** (*Rhododendron* skup. *Catawbiense*) si zaslouží cílenou ochranu. Jako botanické zajímavosti uvedme ještě **cypřišek nutkajský** (*Chamaecyparis nootkatensis*) rostoucí v úvodní části parku a **borovici limbu** (*Pinus cembra*) ukrytou mezi dvěma jedlovcí v prostoru bývalé skalky.